

04.07.2024

Pormestari

46 §**Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja valmiuslain muuttamisesta**

HEL 2024-009184 T 03 00 00

Päätös

Pormestari päätti antaa työ- ja elinkeinoministeriölle seuraavan lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja valmiuslain muuttamisesta:

Lausunto

Palkkatukea koskevat muutokset

Helsinki kannattaa palkkatuen käytön suuntaamista aiempaa enemmän yksityisen sektorin työnantajille. Palkkatuki on tutkimusten valossa vaikuttava työvoimapalvelu erityisesti sen kohdistuessa yksityisten yritysten työnantajille.

On kyseenalaista, onko kannustavan rahoitusjärjestelmän valossa kannattavaa rajata työvoimaviranomaisten toimenpidevalikoimaa tiettyjen palveluiden heikon vaikuttavuuden perusteella. Kuntien toteuttaman työvoimapalveluiden järjestämistehtävän ytimessä on kannustava rahoitusmalli, mikä ohjaa työvoimaviranomaisia edistämään vaikuttavimpia työvoimapalveluita. Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muutoksissa tulisi lähtökohtana olla kannustavaan rahoitusjärjestelmään nojaaminen, työvoimaviranomaisen erilaisten toimien mahdollistaminen ja luottaminen siihen, että työvoimaviranomaiset toteuttavat vaikuttavia palveluita – omasta tahdostaan sekä rahoitusjärjestelmän kannustamana.

Samalla on nostettava epäkohta kunnan työttömyysturvan maksuosuuden jatkumisesta palkkatuetun työn aikana. Palkkatuki, erityisesti kohdennettuna yksityisille yrityksille, on todetusti vaikuttava työllisyyspalvelu. Palkkatuen käytössä työvoimaviranomainen maksaa jo merkittävän panoksen työttömän työllistymisen eteen, jonka lisäksi kunnan tulee rahoittaa myös työntekijän työttömyysturvamaksu palkkatuen keston ajalta.

Helsinki pitää hyvänä, että palkkatuki kunnille on mahdollista edelleen heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työttömien osalta. Kunnat toimivat vastuullisina työnantajina ja toteuttavat omalta osaltaan heikommassa työmarkkinatilanteessa olevien työnhakijoiden paluuta takaisin työmarkkinoille. Mahdollisuus myöntää palkkatukea kunnalle vamman tai sairauden takia alentuneesti työkykyisen tai 60 vuotta täyt-

04.07.2024

Pormestari

täneen pitkään työttömänä olleen palkkaamiseen mahdollistaa kaupungin yhteiskuntavastuun toteuttamisen ja heikommassa asemassa olevien työllistymisen edistämisen.

On kuitenkin ongelmallista, että työssäoloehdon täyttyminen näiden kahden poikkeuksen osalta kestää yhteensä 26 kuukautta tavanomaisen palkkatyön 12 kuukauden sijaan (10 kuukautta ilman työssäoloehdon kertymistä + 16 kuukautta 75 % työssäoloehdon kertymisellä).

Yhdenvertaisuuden kannalta on välttämätöntä, että palkkatuen myöntäminen mahdollistetaan myös jatkossa Helsingin kaupungille sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen eriytettäviin tehtäviin, kuten esitysluonnoksessa on esitetty.

Esityksen taloudelliset vaikutukset työvoimaviranomaisen tehtävien rahoitukseen ovat virheelliset ja ne tulee korjata. Esitetty muutos palkkatuen myöntämismahdollisuuksiin ei vähennä työvoimaviranomaisten kustannuksia eikä muutoksella voida katsoa olevan vaikutusta hallitusohjelmassa päätetyn rahoitusleikkauksen myötä toteuttavaan kuntien tehtävien vähentämiseen.

Palkkatuen myöntäminen kunnalle ei ole ollut lakisääteinen tehtävä TE-toimistoille eikä sitä olla säädetty lakisääteiseksi tehtäväksi myöskään työvoimaviranomaisille. Kuntiin kohdistuvan palkkatuen poistaminen kuntien toimenpidevalikoimasta poistaa ainoastaan kunnille mahdollisen ja vapaaehtoisen tehtävän. Muutos ei poista minkäänlaista velvoitetta kunnalta eikä siten vähennä kunnille annettuja tehtäviä. Muutos ei vähennä kuntien tai työvoimaviranomaisten kustannuksia tavalla, jolla voitaisiin katsoa olevan merkitystä valtionosuusrahoituksen kannalta.

On huomioitava tosiasiallinen ero kuntien tehtäviin nyt esitetyn muutoksen ja esimerkiksi kunnan työllistämisvelvoitteita koskevat säännöksiin kumoamisen (HE 13/2024 vp) osalta. Kunnan työllistämisvelvoitteen kumoaminen tosiasiallisesti poisti kunnalta lakisääteisen tehtävän ja vähensi täten kuntien tehtäviä ja kunnille koituvia kustannuksia. Nyt esitetty muutos palkkatukisääntelyyn ei tuota lainkaan samanlaista vaikutusta kuntien tehtäviin tai kuntien kustannuksiin.

Valmiuslakia koskevat muutokset

Helsinki kannattaa valmiuslain sääntelyyn ehdotettuja muutoksia, jotka selkeyttävät lain voimaansaantoa.

Koska valmiuslain mukaiset tehtävät ovat työvoimaviranomaisille ja kunnille uusia, tulee tehtävien vaatima rahoitus taata kunnille täysimääräisesti. Työvoimapalvelut siirtyvät kunnille aliresursoituina, sillä kuntien valtionosuuksiin siirytävä rahoitus ei kata työvoimapalveluihin käytettyjä

04.07.2024

Pormestari

kustannuksia. Täten ei myöskään voida katsoa, että valmiuslain mukaiset tehtävät tulisivat katetuksi kuntien valtionosuuksiin tehtyjen lisäysten perusteella.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Aulanko, johtava asiantuntija, puhelin: 09 310 34981
timo.aulanko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työvoimapalvelujen järjestämisestä annetun lain 83 ja 91 §:n muuttamisesta ja valmiuslain muuttamisesta.

Esityksen mukaan työvoimaviranomainen voisi myöntää palkkatukea kunnalle tai kuntayhtymälle ainoastaan alentuneesti työkykyisen henkilön tai 60 vuotta täyttäneen pitkään työttömänä olleen henkilön palkkaamiseen. Palkkatuen myöntäminen kunnalle tai kuntayhtymälle ammatillisen osaamisen parantamiseen ei olisi enää mahdollista. Esityksessä ehdotetaan kuitenkin, että työvoimaviranomainen voisi myöntää palkkatukea Helsingin kaupungille siltä osin kuin työllistettävä henkilö työllistyisi sellaisiin tehtäviin, joista muualla Suomessa vastaa hyvinvointialue.

Valmiuslakiin tehtäisiin työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirrotta johtuvat viranomaisia ja työvelvollisuusrekisteriä koskevat muutokset.

Hallintosäännön 9 luvun 1 § 1 momentin 7 kohdan mukaan pormestari antaa kaupunginhallitukselta pyydettyjä lausuntoja sekä huolehtii näihin rinnastettavista muista tehtävistä, jollei asiaa sen periaatteellisen tai taloudellisen merkityksen johdosta ole saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö

04.07.2024

Pormestari

Tuula Saxholm

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

04.07.2024

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 46 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

04.07.2024

Pormestari

Juhana Vartiainen
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 05.07.2024.